

Nieuws voor verwanten

Team Kwaliteit

Cassandra van den Berg
Anouk van der Vlies
Mariska Vukkink
Emmy Gerds

kwaliteit@wonenbijseptember.nl

De overheid heeft strenge maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, ook voor de ouderenzorg. Deze maatregelen zijn inmiddels verlengd tot 28 april. De uitbraak van corona heeft een enorme invloed op onze samenleving. En ook uw naaste met dementie zal nu geen bezoek meer ontvangen. Gevoelens van isolement, verveling en somberheid liggen op de loer. Gelukkig doen de medewerkers bij September en Compartijn er alles aan om te zorgen dat de bewoners een prettige dag hebben. U kunt zelf ook helpen. In deze nieuwsbrief geven we advies en tips over hoe u daarmee om kunt gaan.

Wij wensen iedereen veel sterkte in deze tijd.

Inhoud

- Kleinkinderen
- Uw naaste de situatie uitleggen
- Wat u beter niet kunt doen
- Herkenning – alternatieven voor het houden van contact
- Het geheugen en herinneringen
- Wet zorg en dwang tijdens corona

Kleinkinderen

Kleinkinderen en grootouders, in veel gevallen zijn ze onafscheidelijk van elkaar. Op dit moment kunnen ze elkaar niet fysiek ontmoeten. Dit is voor niemand makkelijk en het gemis leeft bij velen. Ook onze bewoners ervaren veel plezier in de omgang met kinderen en al zeker als het de eigen kleinkinderen zijn.

Bij deze een aantal tips om toch contact met elkaar te hebben:

- Videobellen
  - Houd het concreet
  - Houd het kort
  - Interessant onderwerp
  - Het tempo niet te snel
- Tekeningen versturen
- Takenlijstje (zie onderstaande link voor meer informatie)
- Samen zingen

[Klik hier](#) voor meer informatie over dit onderwerp op dementie.be.

Uw naaste de situatie uitleggen

Bedenk voor uzelf een 'aanvaardbare uitleg', die u aan uw naaste kan uitleggen. Dat betekent dat u de situatie uitlegt op een manier die:

- overeenkomt met de realiteit (betrouwbaar);
  - mild is (aanvaardbaar);
  - begrijpelijk is (kort en duidelijk, uitgelegd op het niveau van uw naaste).
-
- Bijvoorbeeld: Er heerst een nare, heel besmettelijke griep en daardoor mag niemand meer bij elkaar op bezoek.
  - Geef aan dat u begrijpt wat het met de ander doet en wat het met uzelf doet. Bel bijvoorbeeld met uw naaste en zeg: 'Ik vind het heel rot voor u. Ik mis het ook om op bezoek te komen.'
  - Bied een alternatief. Zeg bijvoorbeeld dat u belt of een kaartje stuurt. Of organiseer een belcirkel, zodat bekenden uw naaste regelmatig (video)bellen.
  - Bied perspectief: 'Over een tijdje gaan we weer lekker samen op pad en komen de kleinkinderen weer langs.'
  - Benadruk de band die u samen heeft. Zeg regelmatig dat u van uw naaste houdt en hem of haar niet vergeet. Herhaal deze boodschap en overleg met anderen om ook ongeveer deze boodschap te gebruiken en te herhalen.

Verzin creatieve manieren om (onderdelen van) de boodschap op verschillende manieren te vertellen. Gebruik verschillende manieren van communicatie:

- beeldbellen
- kaartje met deze boodschap kort samengevat
- videoboodschap
- telefoongesprekken
- e-mails
- whatsappjes

De veranderingen zijn voor iedereen moeilijk te bevatten. Dat is voor uw naaste met dementie niet anders. Het is daarom heel begrijpelijk als hij of zij de nieuwe regels niet direct begrijpt of opvolgt. Wees geduldig met uw naaste en met uzelf.

Welke dingen u beter niet kan doen

- Creëer geen extra paniek of angst, als u wilt uitleggen waarom de regels er zijn. U hoeft niet te vertellen hoeveel mensen er zijn overleden aan corona. Mensen met dementie zijn vaak gevoelig voor paniek of angst van anderen.
- Laat u niet verleiden tot discussies. Misschien zegt uw naaste dat ze u niet gelooft of vertrouwt. Blijf dan rustig, begripvol, herhaal de boodschap. Het geeft vertrouwen als iedereen in zijn of haar omgeving hetzelfde zegt. Dus probeer onderling af te stemmen, zodat iedereen dezelfde adviezen geeft.

Lees [hier](#) meer over op dementie.nl.

Herkenning – alternatieven voor het houden van contact

Als verwant of naaste kan het heel erg pijnlijk zijn als iemand vergeet wie u bent. Toch is dit een reële gebeurtenis als uw naaste dementie heeft. Natuurlijk willen we dit graag zoveel mogelijk voorkomen of uitstellen. We begrijpen dat u momenteel bezorgd bent over het feit dat als we als familielid niet op bezoek kunnen komen (omwille van de beschermingsmaatregelen rond het coronavirus) onze naaste met dementie ons (veel) sneller zal gaan vergeten omdat ze ons niet herhalend zien. Er zijn zeker ook heel wat mogelijkheden om contact te behouden met elkaar wanneer u tijdelijk niet op bezoek kan komen. We zetten er graag enkele op een rijtje:

Alternatieve mogelijkheden voor het houden van contact

- **Via gevoel/emotie:** een cadeautje krijgen, een voorwerp met een fijne herinnering meegeven, een mooie boodschap schrijven, kortom de persoon iets toezenden waarvan hij of zij geniet, biedt al een ongelooflijke verbinding. Het gevoel is namelijk een hele sterke stimulator van ons geheugen.
- **Via het zien:** het delen van foto's, het maken van een videoboodschap of gewoon een videocall (via Whatsapp of Skype) kunnen de persoon in afzondering visueel prikkelen. Deze gesprekjes hoeven niet lang te duren en meerdere keren per dag of per week is waardevoller boven een eenmalig lang gesprek.
- **Via het horen:** ook via het gehoor kunnen we mensen met dementie goed bereiken, soms spreekt dit mensen met dementie in een latere fase meer aan dan het zien van uw gezicht op een scherm. Maak een 'playlist' van favoriete liedjes van uw naaste, spreek een boodschap in (bijvoorbeeld over uw dag, over een mooie herinnering samen of lees een verhaal voor) of zing traag een liedje dat ze graag horen.
- **Via het proeven:** u kent uw naaste goed, u weet wat hij of zij lekker vindt. Ga eens aan de slag in de keuken en maak een favoriet gerecht of speur de winkel af voor die snoepjes die uw naaste zo graag eet. De smaakzin kan heel wat herinneringen oproepen die plezier geven.
- **Via het ruiken:** de heerlijke verse speculaas die u voor hen maakte, de bloemen die u bracht, de parfum die uzelf graag draagt of de thee die u altijd schenkt als u op bezoek komt. U zult zien dat dit een glimlach kan toveren op het gezicht van uw naaste. Vraag hiervoor de medewerkers van het woonhuis om te kijken wat mogelijk is en hoe zij uw prikkels bij uw naaste kunnen krijgen.

Het geheugen en de herinneringen

De onderstaande inzichten kunnen u helpen om de veranderingen in het geheugen en de herinneringen van de persoon een plaats te geven en beter te begrijpen.

- **Dementie is een aandoening waarbij de geheugenproblematiek met de tijd vergroot.** We kunnen er niet omheen dat dementie zorgt voor geheugenproblemen en al komt u dagelijks langs, zelfs dan zal uw naaste op een moment jouw naam misschien niet meer kennen. Leg de schuld van het vergeten niet bij uzelf of bij de maatregels. Het is de aandoening die het veroorzaakt.
- **Uit het oog is niet altijd uit het hart.** Het is niet omdat u niet fysiek aanwezig bent dat u zomaar vergeten wordt. Heel wat personen met dementie zijn op zoek naar het vertrouwde. Nu meer dan ooit missen mensen diegenen bij wie ze zich goed voelen. Uitspraken als: "Waar is mijn man?", "Ik wil mijn dochter zien" of "Ik mis mijn zoon" getuigen van de warme verbondenheid die er is tussen u en uw naaste. Herinneringen en personen uit hun persoonlijk verleden zitten vaak nog sterker in het geheugen dan wat er gisteren is gebeurd.
- **Herinneren en vergeten kan op verschillende manieren.** Mensen onthouden feiten: uw naam, hoe oud u bent, hoe u eruitziet en meer. Deze feiten vergeten mensen met dementie sneller. Wat ze langer onthouden is het verleden (wie u vroeger was, hoe u er vroeger uitzag) maar belangrijker nog herinneren ze zich welk gevoel u ze geeft. Gevoel blijft namelijk veel langer in het geheugen bewaard. Dus ook al weet uw naaste niet meteen uw naam, vaak tonen ze op andere manieren herkenning bijvoorbeeld door "Aah, daar ben je" te zeggen, u een glimlach te schenken, door uw hand te willen vastgrijpen, door te zwaaien door het raam, etcetera.

Als verwant kunt u dus op heel wat manieren proberen contact te houden met uw naaste met dementie die nu in afzondering zit. Ook al bent u niet fysiek aanwezig, toch bieden deze manieren een kans om die connectie met uw naaste zoveel mogelijk in verbinding te laten zijn. Helaas kunnen we er niet omheen dat vergeten bij dementie hoort. Maar onthoud: uit het oog is niet altijd uit het hart!

[Klik hier](#) voor meer informatie op dementie.be.

De wet zorg en dwang tijdens corona

In deze periode waarin beperkende maatregelen worden geadviseerd vanwege het coronavirus en soms drastische maatregelen nodig zijn om risico's voor kwetsbare bewoners te vermijden blijft goed hulpverlenerschap voorop staan. Het streven blijft net als altijd het geven van persoonsgerichte zorg. De collectieve maatregelen voor de woonhuizen zijn genomen op basis van besluiten van de ministeriële commissie crisisbeheersing of richtlijnen van het RIVM; in deze gevallen is het stappenplan van de Wzd niet van toepassing. Deze collectieve maatregelen gaan over het stoppen van bezoek, beperking van de mogelijkheden om de algemene ruimten te gebruiken, of het in afzondering plaatsen van bewoners met (verdenking van) corona.

Naast collectieve maatregelen kan het nodig zijn om individuele maatregelen toe te passen. Dit is maatwerk en daarbij wordt altijd gekeken naar de situatie van de bewoner. In het geval van onvrijwillige zorg worden hierbij alternatieve mogelijkheden grondig onderzocht.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de Wzd tijdens de coronacrisis.